

Nieuwe plekken voor vogels

Is uw spouw dieper dan 8 centimeter en kunnen vogels in de spouw komen? Dan moet u zorgen voor minimaal twee nieuwe plekken waar vogels een nest kunnen bouwen, bijvoorbeeld door goede nestkasten op te hangen. Dit hoeft trouwens niet wanneer de bovenkant van de spouw open en bereikbaar blijft en de spouw tot maximaal 10 centimeter onder de rand wordt gevuld. Dan is er namelijk nog ruimte om boven op de spouw een nest te bouwen.

Gierzwaluw

- De inbouw- en/of nestkasten moeten:
  - op minimaal 3 meter hoogte hangen;
  - niet in de volle zon hangen, maar het liefst aan de noord- of oostkant van uw huis;
  - een vrije aan- en uitvliegroute van minimaal 1 meter breed en 3 meter diep hebben (dus er mag niet iets in de weg staan);
  - minimaal 15 centimeter diep, minimaal 25 centimeter breed en minimaal 13 centimeter hoog zijn;
  - een ingang hebben van maximaal 7 centimeter breed en 3,5 centimeter hoog;
  - een ingang hebben die maximaal 2 cm boven de bodem van de kast zit;
  - een ingang hebben die niet precies in het midden zit, zodat er altijd een donkere hoek in de nestkast is;
  - op een veilige plaats hangen waar bijvoorbeeld katten niet bij kunnen komen;
  - het liefst gemaakt zijn van duurzaam materiaal.
- We raden speciale gierzwaluwdakpannen af, omdat het snel te warm wordt in dit soort nestpannen.

Wilt u nog wat extra's doen voor de gierzwaluw? Het bieden van voldoende nestmogelijkheden is de belangrijkste maatregel voor gierzwaluwen. Gierzwaluwen jagen boven dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht. Daarvoor zoeken ze meestal de luchtlagen op die op dat moment de meeste insecten bevatten, en dat kan best een flinke hoogte zijn.

Huismus

- Hang de nestkasten niet daar waar de zon flink schijnt. In plaats van nestkasten, zijn er ook speciale daklijsten waar huismussen hun nest in kunnen maken.

Wilt u nog wat extra's doen voor de huismus? Zorg er dan voor dat ze voldoende struiken houden of krijgen om in te schuilen en eten in te vinden. Wilt u nieuwe of extra struiken planten voor de huismus? Kies dan struiken met doornen (meidoorn, egelantier), hagen (ligusterhaag, beukenhaag, iepenhaag) of klimplanten (klimop, wingerd).

De kleine lettertjes

Aardgasvrij Eiland heeft dit werkblad met zorg gemaakt. Toch kan het zijn dat er fouten in zitten of informatie niet klopt. Heeft u fouten of onjuiste informatie in dit werkblad gevonden? Geef dit dan aan ons door via info@aardgasvrij-eiland.nl. Meer informatie over Aardgasvrij Eiland vindt u op www.aardgasvrij-eiland.nl, bij de energiecoach (te bereiken via telefoon: 0519 - 53 50 99 of e-mail: info@aardgasvrij-eiland.nl) of tijdens het inloopspreekuur op donderdagochtend in het gemeentehuis.

Januari 2025

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

Aardgasvrij Eiland
Natuurlijk Warm

WERKBLAD SPOUWMUUR ISOLEREN

DIEREN IN EN OM UW WONING BESCHERMEN

Wilt u de spouw van uw woning isoleren? Dan moet u rekening houden met de dieren in en om uw huis. Beschermde dieren – zoals de huismus, huiszwaluw, gierzwaluw en vleermuizen – mogen geen last hebben van de werkzaamheden. Volgens de wet is het verboden om de plek waar vogels of vleermuizen wonen te beschadigen en/of te vernielen. U mag ze niet doden of verstoren. En als er nesten van vogels en vleermuizen mogelijk verdwijnen, moeten u zorgen voor nieuwe.

U kunt bij onze energiecoach opvragen welke dieren in en om uw huis (kunnen) wonen. Dat kunnen bijvoorbeeld huismussen, huiszwaluwen, gierzwaluwen en/of vleermuizen zijn. De energiecoach is te bereiken via telefoon: 0519 - 53 50 99, e-mail: info@aardgasvrij-eiland.nl of tijdens het inloopspreekuur op donderdagochtend in het gemeentehuis.

Schakel een bedrijf in dat de spouw natuurvriendelijk isoleert

Vraag een isolatiebedrijf dat uw spouw natuurvriendelijk isoleert. Alleen isolatiebedrijven die de training Natuurvriendelijk Isoleren hebben gevolgd, mogen dit doen. Met dit diploma weet u zeker dat er volgens de wet wordt gewerkt. Dat betekent dat het isolatiebedrijf er netjes voor zorgt dat er geen (beschermde) dieren meer in de spouw zitten. Dit noemen we 'natuurvrij' maken. Ook zorgen ze voor nieuwe plekken waar die dieren kunnen wonen en dat er natuurvriendelijk wordt geïsoleerd. Bent u op zoek naar een isolatiebedrijf in de buurt? Kijk dan op de website www.natuurvriendelijkisoleren.nl/woningeigenaar. Hier staan de bedrijven die de training hebben gevolgd en dus spouwen mogen isoleren.

Hoe gaat een isolatiebedrijf vervolgens aan de slag?

Bij natuurvriendelijk isoleren laat het isolatiebedrijf de dieren eerst wegvliegen vóórdat de woning wordt geïsoleerd. Daarna komt het isolatiebedrijf nog een keer langs om de woning te isoleren. Daarbij zorgt het bedrijf ervoor dat in elke woning kleine ruimten in de spouw voor de dieren overblijven of dat er vervangende vleermuiskasten of (nest)kasten voor vogels of komen.

Plan uw isolatie op tijd

Bij natuurvriendelijk isoleren kan het hele jaar door worden geïsoleerd, als de woning maar vooraf 'natuurvrij' is gemaakt. Bij het natuurvrij maken, zorg je ervoor dat vleermuizen vertrokken zijn uit de spouw én ze er ook niet meer in kunnen komen tijdens de werkzaamheden.

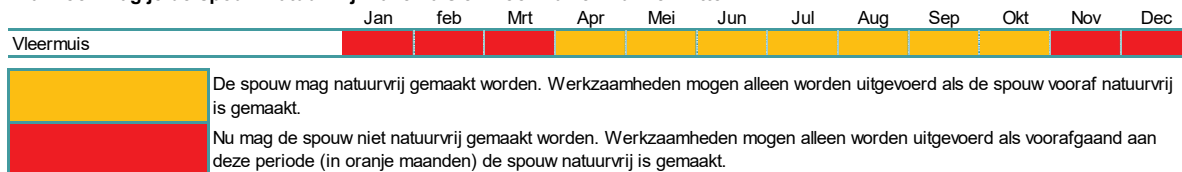
NATUURKALENDER

Wanneer de spouw natuurvrij gemaakt mag worden, hangt af van welke dieren er in de spouw (kunnen) zitten. Het gaat dan vooral om vleermuizen, want gierzwaluwen en huismussen zitten doorgaans niet in de spouw.

Vleermuizen

Als er vleermuizen in de spouw (kunnen) zitten, dan moet het isolatiebedrijf rekening houden met twee belangrijke periodes: de winterrust (een soort winterslaap) en de zomerperiode waarin ze jongen kunnen hebben.

Wanneer mag je de spouw natuurvrij maken als er vleermuizen kunnen zitten?

Zomerperiode

Wanneer het isolatiebedrijf tussen 1 april en 1 november de spouw wil isoleren, dan moet deze vóór de isolatiewerkzaamheden natuurvrij zijn gemaakt.

Winterperiode

Wanneer het isolatiebedrijf tussen 1 november en 1 april de spouw wil isoleren, dan moet deze vóór november natuurvrij zijn gemaakt. Vleermuizen zitten in de winter namelijk in een soort winterslaap. Natuurvrij maken mag in de winterperiode niet.

NIEUWE PLEKKEN VOOR BESCHERMDE DIEREN IN UW WONING

Bij natuurvriendelijk isoleren moet het isolatiebedrijf zorgen voor nieuwe woonplekken voor vleermuizen. Het liefst in de spouw zelf (spouwverblijf), maar als dat niet kan dan in of aan de muur. Hoeveel nieuwe woonplekken er moeten komen en de grootte ervan, hangt af van het soort woning. Soms moet het isolatiebedrijf ook nieuwe plekken regelen voor vogels. Dit zal het bedrijf waarschijnlijk dus meenemen in zijn prijs als er vleermuizen of vogels (kunnen) zitten.

Een spouwverblijf is een verblijfplaats die gemaakt wordt door bij de isolatie van spouwmuren een bepaalde ruimte vrij te houden van isolatiemateriaal. Uit onderzoek blijkt dat de woning met een spouwverblijf nog steeds goed is geïsoleerd. Verder is goede ventilatie belangrijk als u alleen de spouwmuur – en niet het dak – isoleert.

Nieuwe plekken voor de vleermuis

Voorkeur: Spouwverblijf

Hoe het isolatiebedrijf een nieuwe plek voor vleermuizen in de spouw moet regelen, hangt af van uw type woning:

- Tussenwoning: er moet in iedere gevel een klein spouwverblijf van 30 bij 30 centimeter in de spouw gemaakt worden.
- Hoekwoning: er moet één middelgroot spouwverblijf van 60 bij 60 centimeter in de gevel gemaakt worden. En twee kleine spouwverblijven van 30 bij 30 centimeter in de andere gevels. Lukt dat om technische redenen niet, dan mag het middelgrote spouwverblijf vervangen worden door drie kleine. Als het echt niet anders kan, dan wordt per gevel één klein spouwverblijf gemaakt.
- Vrijstaande woning: In de nok van een van de zijgevels moet er één groot spouwverblijf van 100 bij 100 centimeter gemaakt worden. Lukt dat om technische redenen niet, dan mag dit worden vervangen door een middelgroot spouwverblijf met drie kleine. Als het echt niet anders kan, dan wordt per gevel één klein spouwverblijf gemaakt.
- Heeft uw woning geen bovenverdieping met vlissing? Dan moet er per gevel een klein spouwverblijf van 30 bij 30 centimeter gemaakt worden.

Andere mogelijkheid: Speciale vleermuiskasten

Als het om technische redenen niet lukt om een verblijf in de spouw te maken, dan kan het isolatiebedrijf ook kiezen voor speciale inbouwkasten in de muur. Lukt ook dat niet, dan kan het bedrijf vleermuiskasten aan de gevel ophangen. Die moeten:

- minimaal 50 centimeter hoog en 20 tot 30 centimeter breed en zijn;
- minimaal 1, maar liever meerdere binnenruimten hebben (bij meerdere zal de kast wat groter moeten zijn);
- een invliegopening van ongeveer 1,5 cm hebben;
- op een hoogte van minimaal 3 meter hangen, maar 4 tot 5 meter is beter;
- een vrije aan- en uitvliegroute van minimaal 1 meter breed en 3 meter diep hebben (dus er mag niet iets in de weg staan);
- 's nachts op een donkere plek hangen (dus niet in het licht van lampen);
- op een veilige plaats hangen waar bijvoorbeeld katten niet bij kunnen komen;
- het liefst gemaakt zijn van duurzaam materiaal.

Wilt u nog wat extra's doen voor de vleermuis? Zorg dan voor planten in de tuin waar insecten op af komen. De vleermuizen kunnen dan die insecten eten.

